

Sygn. akt XX GC 712/10

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 23 listopada 2011 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Gospodarczy Wydział XX Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSR /del./ Łukasz Piebiak

Protokolant: apl. radc. Mateusz Bednarz

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2011 r. w Warszawie na rozprawie

na skutek wniesionego w dniu 11 października 2010 r. pozwu

sprawy z powództwa A. W. (1)

przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Skarbu Państwa

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

I. powództwo w całości oddała;

II. zasądza od A. W. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Ministra Skarbu Państwa kwotę 3.600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Pozwem datowanym na dzień 7 października 2010 r. A. W. (1) (dalej: A. W.) wniósł o zobowiązanie Skarbu Państwa – Ministra Skarbu Państwa do złożenia oświadczenia woli o zamianie należących do Skarbu Państwa 5.118 akcji zwykłych (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS (...) o wartości nominalnej 10 złotych każda, na należące do powoda 4.557 akcji zwykłych (...) spółki akcyjnej z siedzibą w B. wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS (...). Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Jako wartość przedmiotu sporu wskazał kwotę 120.260,93 zł stanowiącą wartość rynkową posiadanych przez niego akcji (...) S.A., mających być przedmiotem umowy zamiany zawartej ze Skarbem Państwa, zgodnie ze zgłoszonym żądaniem.

W uzasadnieniu podał, że był właścicielem 4.000 akcji spółki (...) S.A. w R. oraz 1.344 akcji (...) S.A. w B., które to spółki należały do grupy spółek konsolidowanych, o których mowa w art. 2 ust. 2 ustawy z 7 września 2007 r. o zasadach nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji spółek sektora elektroenergetycznego (Dz.U. Nr 191, poz. 1367 ze zm., dalej: ustawa konsolidacyjna) i konsolidacja tych spółek miała nastąpić w ramach spółki konsolidującej (...) S.A. w Ł., zaś akcjonariusze spółek konsolidowanych uzyskali prawo zamiany posiadanych przez siebie akcji w tych spółkach na akcje spółki konsolidującej. Dalej podniósł, że na podstawie art. 5 ustawy konsolidacyjnej w odniesieniu do wszystkich posiadanych przez siebie akcji spółek konsolidowanych złożył w dniach 23 lipca 2008 r. (w odniesieniu do akcji (...) S.A.) i 30 lipca 2008 r. (w odniesieniu do akcji (...) S.A.) oświadczenia o zamiarze zamiany tych akcji na akcje spółki konsolidującej. W jego ocenie na gruncie art. 3 ust. 3 ustawy konsolidacyjnej oraz § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z 13 lutego 2008 r. w sprawie sposobu określenia liczby akcji spółki konsolidującej, podlegających zamianie i trybu dokonywania zamiany akcji lub prawa do akcji spółki konsolidowanej na akcje spółki konsolidującej (Dz.U. z 2008 r. Nr 51, poz. 294 ze

zm., dalej: rozporządzenie) pojawiły się wątpliwości interpretacyjne czy wskazana w § 2 ust. 3 rozporządzenia redukcja ilości akcji do zamiany ma być jedynie redukcją jednostronną, dotyczącą tylko akcji spółki konsolidującej przedstawianych przez Skarb Państwa do zamiany w zamian za wszystkie posiadane przez danego akcjonariusza akcje spółki konsolidowanej, czy też ma to być redukcja dwustronna, a więc w przypadku konieczności dokonania redukcji ilości akcji spółki konsolidującej przedstawianych przez Skarb Państwa do zamiany, odpowiedniej redukcji ulega również ilość akcji spółki konsolidowanej przedstawianych do zamiany przez danego akcjonariusza. Powód podniósł, że przy zastosowaniu wzoru określonego w § 2 ust. 2 rozporządzenia, w zamian za posiadane akcje spółek konsolidowanych powinien być uzyskać w wyniku dokonanej zamiany 3.519 akcji (...) S.A. w zamian za 4.000 akcji (...) S.A. oraz 1.331 akcji (...) S.A. w zamian za 1.344 akcji (...) S.A. (pozew, k. 5 – 38).

W odpowiedzi na pozew oddanej w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego w dniu 5 grudnia 2010 r. Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa, a zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa wniósł o oddalenie powództwa jako bezzasadnego i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, iż w przypadku proporcjonalnej redukcji liczby akcji spółki konsolidującej, z uwagi na ustawowe ograniczenie sumy akcji spółki konsolidującej, która może być udostępniona do zamiany ustawodawca nie przewidział możliwości redukcji ilości przedstawionych do zamiany akcji spółki konsolidowanej. Z wykładni językowej przepisów art. 3 ust. 3 i 5 ust. 1 ustawy konsolidacyjnej oraz § 2 ust. 3 rozporządzenia wynika, że redukcja liczby akcji odbywa się wyłącznie w jednej spółce konsolidującej. Do odpowiedzi na pozew załączył, jako uzupełnienie zawartego w niej stanowiska procesowego, prywatną opinię prof. A. K. z dnia 7 sierpnia 2009 r. Na marginesie głównych wywodów wskazał, iż powszechnie obowiązujące przepisy regulujące kwestię nabywania akcji w procesie konsolidacji spółek sektora elektroenergetycznego nie przewidują indywidualnego trybu ustalania zasad zamiany akcji w drodze oferty składanej przez poszczególnych akcjonariuszy spółek konsolidowanych (odpowiedź na pozew, k. 230 – 244).

W piśmie procesowym oddanym w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego w dniu 27 grudnia 2010 r. powód podtrzymał w całości żądania i twierdzenia zawarte w pozwie, złożył kolejne wnioski dowodowe, a ponadto wniósł o prowadzenie niniejszego postępowania z pominięciem przepisów o postępowaniu gospodarczym wobec tego, że nie jest przedsiębiorcą i nie zostały spełnione przesłanki wskazane w art. 479¹ k.p.c. (pismo, k. 245 – 270).

W piśmie procesowym oddanym w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego w dniu 12 stycznia 2011 r. pozwany podtrzymał dotychczasowe stanowisko zaprezentowane w odpowiedzi na pozew oraz na zasadzie art. 479¹² § 1 k.p.c. wniósł o pominięcie twierdzeń i oddalenie wniosków dowodowych powoda zgłoszonych w piśmie z dnia 27 grudnia 2010 r. jako spóźnionych (pismo, k. 389 – 390).

W piśmie procesowym oddanym w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego w dniu 8 lipca 2011 r. powód przedstawił dalszą argumentację prawną na poparcie swojego stanowiska, w odpowiedzi na co, pismem z dnia 1 sierpnia 2011 r., pozwany ponownie przedstawił argumentację za oddaleniem powództwa (pisma, k. 392 – 396, 401 – 402).

W związku z zakreśleniem przez przewodniczącego terminu na ewentualne zgłoszenie dalszych wniosków dowodowych, twierdzeń i zarzutów, powód w piśmie procesowym oddanym w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego w dniu 11 października 2011 r. złożył nowe wnioski dowodowe, w odpowiedzi na co pozwany wskazał, iż dokumenty powołane przez powoda, odnoszące się do interpretacji przepisów ustawy konsolidacyjnej, nie mogą stanowić dowodu w niniejszej sprawie (pismo, k. 420 – 423, 430 – 432).

W piśmie procesowym z dnia 10 listopada 2011 r. powód wyjaśnił, iż wnioski dowodowe sformułowane przezeń w jego ostatnim piśmie procesowym zostały powołane z daleko posuniętej ostrożności procesowej (pismo, k. 434 – 436).

Na rozprawie w dniu 23 listopada 2011 r. wobec niekwestionowania okoliczności faktycznych przez stronę pozwaną, powód cofnął wnioski dowodowe oraz wnioski o zobowiązanie pozwanej i innych podmiotów do złożenia określonych w nich dokumentów, natomiast Sąd postanowił prowadzić postępowanie z pominięciem przepisów o postępowaniu

gospodarczym oraz dopuścić dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy na okoliczności jak w tezach dowodowych i przeprowadzić je (k. 439).

Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. W. był właścicielem 4.000 akcji o numerach (...) do (...) S.A. w R. wpisanej do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS (...) oraz 1.344 akcji serii (...) o numerach (...) - (...), (...) - (...), (...) - (...), (...) - (...) oraz (...) - (...) S.A. w B. wpisanej do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS (...) (odpisy z KRS, k. 45 – 56, 58 – 68, świadectwa depozytowe, k. 70, 72).

Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy konsolidacyjnej uprawnieni pracownicy spółek konsolidowanych uzyskali prawo zamiany posiadanych przez siebie akcji spółki konsolidowanej na akcje spółki konsolidującej pod warunkiem złożenia pisemnego oświadczenia o zamiarze dokonania zamiany wszystkich posiadanych akcji (art. 5 ustawy konsolidacyjnej).

W dniu 23 lipca 2008 r. A. W. złożył oświadczenie o zamiarze zamiany 1.344 akcji (...) S.A. na akcje (...) S.A., a ponadto w dniu 30 lipca 2008 r. złożył oświadczenie o zamiarze zamiany 4.000 akcji (...) S.A. na akcje (...) S.A. (kopie oświadczeń, k. 158, 161, 162).

(...) S.A. w R. oraz (...) S.A. w B. należały do grupy spółek konsolidowanych w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy konsolidacyjnej, które znalazły się na liście spółek konsolidowanych, których akcje podlegają wniesieniu na pokrycie kapitału zakładowego spółek konsolidujących wymienionych w załączniku nr 1 w pkt 19 i 20 ww. rozporządzenia (ustawa konsolidacyjna i rozporządzenie).

(...) S.A. oraz (...) S.A. miała nastąpić w ramach spółki konsolidującej pod firmą (...) S.A. z siedzibą w Ł. wpisanej do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS (...) (odpis z KRS, k. 74 – 81, załącznik nr 2 pkt 5 rozporządzenia).

Minister Skarbu Państwa przygotował i wszczął proces zamiany akcji w oparciu o ustawę konsolidacyjną informując uprawnionych akcjonariuszy o możliwości zawierania umów zamiany, których przedmiotem miały być z jednej strony wszystkie akcje w poszczególnych spółkach konsolidowanych należące do poszczególnych uprawnionych akcjonariuszy, z drugiej zaś podlegające jednostronnej redukcji pakiety akcji spółki konsolidującej oferowane w zamian przez Skarb Państwa. W oparciu o taką interpretację prezentowaną przez Skarb Państwa, uprawniony akcjonariusz w każdym przypadku musiał przedstawić do zamiany wszystkie posiadane przez siebie akcje spółki konsolidowanej i za wszystkie posiadane przez takiego akcjonariusza akcje spółki konsolidowanej otrzymywał w wyniku zamiany odpowiednio zredukowaną liczbę akcji spółki konsolidującej (pismo departamentu prawnego Ministerstwa Skarbu Państwa z 28 października 2008 r., k. 164 – 166, odpowiedź Ministra Skarbu Państwa na interpelację poselską z dnia 3 września 2009 r., k. 168 – 170).

W dniu 26 lipca 2010 r. A. W. wystosował do Ministra Skarbu Państwa pismo z propozycją zawarcia umowy, na podstawie której 4.000 akcji (...) S.A., których był właścicielem zostałyby zamienione na ok. 3.518 akcji (...) S.A. (wg parytetu o, (...)), bądź też zamianie nie wszystkich akcji, a tylko części. U podstaw ww. stanowiska było jego przekonanie, że zobowiązany na mocy przepisów ustawy konsolidacyjnej Skarb Państwa do zawarcia z nim jako uprawnionym akcjonariuszem umowy zamiany akcji powinien zawrzeć umowę na podstawie, której zamienione zostaną wszystkie należące do niego akcje odpowiedniej spółki konsolidowanej w zamian za odpowiadający im wartością pakiet akcji spółki konsolidującej, albo – w sytuacji, gdy w związku z ilością akcji danej spółki konsolidowanej przedstawionych do zamiany konieczne byłoby przeprowadzenie redukcji ilości akcji spółki konsolidującej przedstawionych do zamiany, zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy konsolidacyjnej – zostanie objęty zamianą odpowiednio zredukowany pakiet należących do powoda akcji danej spółki konsolidowanej oraz odpowiadający mu wartością zredukowany pakiet akcji spółki konsolidującej (pismo, k. 194, opinia prywatna prof. W. P., k. 172 – 190).

Pismem z dnia 30 lipca 2010 r. Departament Mienia Skarbu Państwa poinformował A. W., iż z obowiązujących przepisów prawnych wynika, iż jeżeli uprawniony pracownik lub akcjonariusz zadeklaruje do zamiany wszystkie akcje,

to stanie się on wyłącznie akcjonariuszem spółki konsolidującej w takim zakresie, jaki wyniknie z przeprowadzonej proporcjonalnej redukcji. W piśmie tym wskazano, iż liczba akcji spółki konsolidującej przeznaczona do zamiany w zamian za akcje spółek konsolidowanych ustalana jest na podstawie rozporządzenia (pismo, k. 198).

W dniu 30 lipca 2010 r. A. W. złożył oświadczenia, w których odmówił zawarcia przedłożonej mu w dniu 30 lipca 2010 r. przez przedstawiciela Skarbu Państwa, umowy zamiany posiadanych przez niego akcji z powodu niezgodności z ustawą konsolidacyjną określonego stosunku zamiany akcji będących w jego posiadaniu na akcje spółki konsolidującej, zaoferowanego mu przez Skarb Państwa (oświadczenia, k. 201 – 202).

W dniu 3 sierpnia 2010 r. A. W. wystosował do Ministra Skarbu Państwa oferty dotyczące zamiany 3.481 stanowiących jego własność akcji (...) S.A. (spółki konsolidowanej) na 3.063 stanowiące własność Skarbu Państwa akcje (...) S.A. (spółki konsolidującej) oraz zamiany 958 stanowiących jego własność akcji (...) S.A. (spółki konsolidowanej) na 950 stanowiących własność Skarbu Państwa akcje (...) S.A. (spółki konsolidującej) (oferty, k. 204 – 208, 210 – 213).

Pismem z dnia 11 sierpnia 2010 r. Departament Mienia Skarbu Państwa Ministerstwa Skarbu Państwa odrzucił oferty dotyczące procesu zamiany akcji spółek konsolidowanych na akcje spółki konsolidującej w sposób podany przez A. W. (pismo, k. 215).

W dniu 31 sierpnia 2010 r. nastąpiła rejestracja połączenia spółki konsolidującej – (...) S.A. (jako spółki przejętej) ze spółką (...) S.A. z siedzibą w W. wpisaną do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS (...) (spółka przejmująca) w trybie wynikającym z art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. tj. poprzez przeniesienie całego majątku (...) S.A. na (...) S.A. w zamian za akcje, jakie (...) S.A. wydała akcjonariuszom (...) S.A. (odpis pełny z rejestru przedsiębiorców KRS, k. 83 – 112, plan połączenia z dnia 26 stycznia 2010 r. – Monitor Sądowy i Gospodarczy Nr 26 z dnia 8 lutego 2010 r., poz. 1512. k. 114 – 116).

W dniu 1 września 2010 r. nastąpiła rejestracja połączenia (...) S.A. (jako spółki przejmującej) z grupą spółek przejmowanych, do których należała również (...) S.A. w trybie wynikającym z art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. poprzez przeniesienie całych majątków spółek przejmowanych na spółkę przejmującą w zamian za akcje, jakie (...) S.A. wydała akcjonariuszom spółek przejętych, w tym również akcjonariuszom (...) S.A. Jednocześnie została zarejestrowana zmiana firmy (...) S.A. na: (...) S.A. oraz zmiana siedziby tej spółki na: B. (odpis pełny z rejestru przedsiębiorców KRS, k. 118 – 149, plan połączenia z dnia 26 stycznia 2010 r. – Monitor Sądowy i Gospodarczy z dnia 5 lutego 2010 r., poz. 1443, k. 151 – 154).

W związku z ww. zmianami A. W. w zamian za posiadane 1.344 akcje (...) S.A. otrzymał 1.509 akcji (...) S.A., zachowując jednocześnie 4.000 akcji (...) S.A. Tym samym stał się właścicielem łącznie 5.509 akcji (...) S.A. w B. (świadcstwo depozytowe, k. 156).

Powyższy stan faktyczny nie był między stronami sporny i został ustalony przez Sąd Okręgowy na podstawie wyżej powołanych odpisów oraz kopii dokumentów. Strony nie kwestionowały autentyczności tych dokumentów, ani ich treści, a wobec tego, że nie budziły również wątpliwości sądu, przydatne były dla ustalenia stanu faktycznego. Z uwagi na niesporny stan faktyczny, w ocenie Sądu Okręgowego bezprzedmiotowe stało się prowadzenie dalszego postępowania dowodowego na te okoliczności w rodzaju zeznań świadka M. D.. Spór w przedmiotowej sprawie sprowadzał się do oceny prawnej zasadności interpretacji prawnej przepisów ustawy konsolidacyjnej przedstawionej przez powoda, a tym samym zasadności wniesionego powództwa.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego roszczenia strony powodowej należało uznać za całkowicie nieuzasadnione.

W ocenie Sądu Okręgowego treść art. 3 ust. 3 ustawy konsolidacyjnej oraz § 2 ust. 3 rozporządzenia nie nasuwa wątpliwości interpretacyjnych, co do tego, że wskazana w § 2 ust. 3 rozporządzenia proporcjonalna redukcja liczby akcji przeznaczonych do zamiany dotyczy wyłącznie akcji spółki konsolidującej.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy konsolidacyjnej, warunkiem skorzystania z prawa zamiany posiadanych akcji spółki konsolidowanej na akcje spółki konsolidującej jest złożenie przez uprawnionego akcjonariusza pisemnego oświadczenia o zamiarze zamiany wszystkich posiadanych akcji spółki konsolidowanej. Przepis § 2 ust. 3 rozporządzenia ustala zasady udostępniania akcji spółki konsolidującej, w szczególności w sytuacji, gdyby miało dojść do przekroczenia 15 % liczby akcji obejmowanych przez Skarb Państwa w spółce konsolidującej w zamian za wniesione akcje spółki konsolidowanej (art. 3 ust. 3 ustawy konsolidacyjnej). W przypadku takiego przekroczenia winna nastąpić „proporcjonalna redukcja liczby akcji spółki konsolidującej w zamian za akcje spółek konsolidowanych”.

Wbrew twierdzeniom powoda, w przypadku proporcjonalnej redukcji liczby akcji spółki konsolidującej, z uwagi na ustawowe ograniczenie sumy akcji spółki konsolidującej, która może być udostępniona do zamiany – ustawodawca nie przewidział możliwości redukcji ilości przedstawionych do zamiany akcji spółki konsolidowanej. Z treści powołanych powyżej przepisów wynika jednoznacznie, iż redukcja liczby akcji odbywa się wyłącznie w jednej spółce – konsolidującej.

Należy zauważyć, iż pierwotnie przepis art. 5 ust. 1 ustawy odnosił się wyłącznie do pisemnego oświadczenia o zamiarze dokonania zamiany akcji, przy czym brak było wyrażonego literalnie wymagania zadeklarowania wszystkich akcji spółki konsolidowanej. Po dokonaniu nowelizacji ustawy (ustawą z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz ustawy o zasadach nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji spółek sektora elektroenergetycznego – Dz.U. z 2009 r. Nr 13, poz. 70) nie ulega wątpliwości, iż zamianie mogą podlegać wyłącznie wszystkie akcje spółki konsolidowanej.

Przyjęte rozwiązanie zakłada zamianę na akcje w spółce konsolidującej, a nie na odwrót – w spółce konsolidowanej. Efektem tej czynności jest stan rzeczy, w którym wszystkie zadeklarowane akcje spółki konsolidowanej będą podlegać zamianie na ograniczoną ilość akcji spółki konsolidującej.

Za trafny należy uznać pogląd pozwanego, zgodnie z którym przyjmując powyższe rozwiązanie ustawodawca wprowadził zasadę oderwania się od wartości akcji spółek, których akcje są zamieniane. W § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia ma miejsce jedynie odniesienie do liczby akcji spółki konsolidującej, podczas gdy odniesienie do wartości (sumy udostępnianych akcji) ma miejsce w cytowanym § 2 ust. 3 rozporządzenia. Uboczne odniesienie do wartości jednej akcji spółki konsolidowanej ma miejsce w § 2 ust. 2 rozporządzenia we wzorze, według którego ma być obliczona liczba akcji spółki konsolidującej, która ma być przeznaczona do udostępnienia upoważnionym pracownikom i akcjonariuszom.

Interpretacja powołanych przepisów dokonana przez pozwanego, oparta o wykładnię językową, jest jasna i nie pozostawia żadnych wątpliwości co do ich treści. Tym samym, należy podzielić pogląd, iż sięganie przez stronę powodową do reguł wykładni systemowej czy celowościowej jest zabiegiem chybionym.

Sąd Okręgowy wskazuje, iż nie zasługuje na aprobatę pogląd powoda wywodzony z literalnego brzmienia przepisu art. 3 ust. 3 ustawy rozumianego w ten sposób, że przepis ten ani nie nakazuje ani nie zakazuje dokonania proporcjonalnej redukcji akcji spółek konsolidowanych, jakie Skarb Państwa ma otrzymać w zamian za zredukowaną liczbą akcji spółki konsolidującej. Przyjęta przez ustawodawcę konstrukcja obowiązku złożenia oświadczenia o zamiarze dokonania zamiany w odniesieniu do wszystkich posiadanych przez akcjonariusza akcji spółek konsolidowanych oraz proporcjonalnej redukcji przydzielanych w zamian akcji spółki konsolidującej całkowicie ją wyklucza.

Gdyby forsowane przez powoda stanowisko ustawodawca dopuścił, wyraziłby to wprost poprzez sformułowanie w tym zakresie stosownego, wyraźnego przepisu wskazującego, iż w przypadku dokonania proporcjonalnej redukcji ilości akcji spółki konsolidującej, ma również miejsce stosowna redukcja ilości akcji spółki konsolidowanej uczestniczących

w zamianie. Przewidziałby również w takiej sytuacji stosowną procedurę prowadzącą do ustalenia, które z posiadanych przez akcjonariusza akcji spółki konsolidowanej uczestniczą w zamianie. Taka regulacja jednak nie istnieje co prowadzi do uznania za nietrafne argumentów prezentowanych przez powoda.

Zasadności stanowiska strony powodowej nie dowodzi również powołanie się w pozwie na brzmienie przepisu § 18 ust. 3 rozporządzenia, który określa jedynie czynności techniczne związane ze sporządzeniem przez spółkę konsolidującą listy osób uprawnionych do zamiany akcji. Należy raz jeszcze podkreślić, iż możliwości redukcji akcji spółek konsolidowanych uczestniczących w zamianie na akcje spółki konsolidującej nie przewiduje żaden przepis prawa. Z uwagi na wysokie dla Skarbu Państwa koszty przyjęcia forsowanego przez powoda sposobu wykładni zasad nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji spółek sektora energetycznego nie ulega wątpliwości, iż gdyby wolą ustawodawcy było przyjęcie takiego rozwiązania, w sposób wyraźny znalazłoby ono odzwierciedlenie w treści obowiązujących przepisów. W aktualnym stanie prawnym koncepcję strony powodowej należy uznać za swobodną interpretację obowiązujących przepisów, będącą wyłącznie subiektywnym odzwierciedleniem jego stanowiska kreowanego na potrzeby uzyskania korzystnego rozstrzygnięcia.

Nie sposób również podzielić stanowiska powoda w tej jego części, w którym zarzuca przedstawionej przez pozwanego interpretacji naruszenie konstytucyjnego prawa powoda do ochrony własności. Na gruncie obowiązujących przepisów nie ulega wątpliwości, że zamiana akcji spółek konsolidowanych na akcje spółki konsolidującej ma charakter dobrowolny. W przypadku uznania przez uprawnionego akcjonariusza spółki konsolidowanej proponowanej przez Skarb Państwa zamiany akcji za niekorzystną, akcjonariusz ów nie musi do niej przystępować, zachowując niezmienną ilość akcji spółki konsolidowanej. Należy w tym miejscu podkreślić, iż konieczność dokonania redukcji ilości akcji spółki konsolidującej jest okolicznością niezależną tak od akcjonariusza składającego oświadczenie o zamiarze dokonania zamiany akcji, jak i od Skarbu Państwa, a zależy wyłącznie od ilości akcji zgłoszonych do zamiany. W tym stanie rzeczy, argumentacja strony powodowej, zgodnie z którą stanowisko pozwanego „godzi w zaufanie obywatela do państwa oraz zasadę ochrony praw słusznie nabytych”, jak również – prowadzi do mechanizmu, w którym państwo zastawia na obywatela swego rodzaju „pułapkę”, wyznaczając mu termin do złożenia oświadczenia, co do ewentualnej zamiany akcji, nie określając z góry, czy wartość otrzymanych przez niego w zamian świadczeń będzie ekwiwalentna, czy zaniżona względem jego własnego świadczenia, a następnie (po dokonaniu jednostronnej redukcji) powołuje się na „dowolność” przeprowadzonej transakcji” nie zasługuje na uwzględnienie.

Bezsprzecznie, zainicjowanie zamiany akcji spółki konsolidowanej na akcje spółki konsolidującej, z zastrzeżeniem obowiązujących w tym zakresie ograniczeń, leży w sferze swobodnej decyzji zainteresowanego akcjonariusza, przy czym wbrew jego woli do zamiany dojść nie może. Podkreślić przy tym raz jeszcze należy, że żadna ze stron nie twierdziła, że akcjonariusz, który zadeklaruje udział w procesie konsolidacji bezpowrotnie godzi się na zamianę swych akcji na akcje spółki konsolidującej nie wiedząc ile tych akcji otrzyma, a tym samym nie znając świadczenia wzajemnego pozwanego. W takim wypadku zarzut niezgodności z konstytucyjnie gwarantowaną ochroną własności mógłby podlegać rozważeniu. Skoro jednak ostateczny proces decyzyjny akcjonariusza następuje w sytuacji posiadania wszelkich istotnych informacji – w tym informacji ile akcji spółek konsolidującej za swój pakiet akcji spółki konsolidowanej otrzyma, nie ma jakichkolwiek podstaw do twierdzenia, że podejmując w takiej sytuacji swobodną decyzję ograniczony jest on w jakikolwiek sposób w swych uprawnieniach właścicielskich. Wola uzyskania maksymalnego lub choćby jakiegokolwiek zysku dzięki decyzji ustawodawcy o procesie konsolidacji ww. sektora gospodarki (jakkolwiek sama w sobie zrozumiała) nie stanowi jakiegokolwiek argumentu za przyjmowaniem wątpliwej jurydycznie koncepcji przynajmniej dopóty, dopóki powód nie wykaże, że faktyczną przyczyną przeprowadzenia tego procesu była wola ustawodawcy by kosztem Skarbu Państwa dokonać przysporzenia majątkowego akcjonariuszom spółek konsolidowanych poprzez zaoferowanie im za prawa majątkowe o niższej wartości, praw majątkowych o wartości wyższej.

Należy wreszcie wskazać, iż przywołane wyżej przepisy prawa powszechnie obowiązującego regulujące kwestię nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji spółek sektora elektroenergetycznego, nie przewidują indywidualnego trybu ustalania zasad zamiany akcji w drodze oferty składanej przez poszczególnych akcjonariuszy spółek konsolidowanych, o czym powód został poinformowany w piśmie pozwanego z dnia 11 sierpnia 2010 r. W

tej sytuacji, dochodzenie przez powoda w drodze postępowania sądowego zobowiązania pozwanego do złożenia wskazanego przez powoda oświadczenia woli, w celu doprowadzenia do zawarcia przez strony umowy o treści zaproponowanej przez powoda, należy uznać za nieznajdujące oparcia w przepisach prawa.

Na marginesie (albowiem nie ma to znaczenia dla rozstrzygnięcia) należy wskazać, iż rozpoznając przedmiotową sprawę sąd pominął przepisy o postępowaniu gospodarczym, bowiem zgodnie z intencjami powoda, który złożył pozew do Sądu Okręgowego w Warszawie Wydział Cywilny sprawa ta ma charakter cywilny, a nie gospodarczy, bowiem nie została spełniona jakakolwiek przesłanka z art. 479¹ k.p.c. nakazująca sprawę traktować jako sprawę gospodarczą. Ani powód, ani pozwany w zakresie swych działalności związanych z niniejszą sprawą nie są przedsiębiorcami. Sprawa niniejsza nie jest również sprawą ze stosunku spółki (powszechnie w literaturze przedmiotu przyjmuje się, że sprawa ze stosunku spółki to sprawa pomiędzy wspólnikami spółki albo pomiędzy wspólnikiem, a spółką), podczas gdy sprawa niniejsza jest sprawą dotyczącą zamiany akcji i należy ją traktować tak samo jak sprawy dotyczące umowy sprzedaży udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. Odnośnie tych ostatnich pogląd o cywilnym charakterze sprawy wyraził Sąd Apelacyjny w Poznaniu w tezie wyroku z dnia 10 maja 1995 r., I ACr 769/94, Pr. Gosp. 1995/12/54.

Ponieważ pozwany wygrał sprawę w całości i poniósł uzasadnione koszty procesu, wobec czego zastosowanie znajduje art. 98 k.p.c., z którego to wynika, że strona przegrywająca sprawę w całości obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw lub celowej obrony (zasada odpowiedzialności za wynik procesu). Zwrot tych kosztów przysługuje Skarbowi Państwa z urzędu (art. 109 § 1 zd. 2 k.p.c.).

Zgodnie z art. 99 k.p.c.: „Stronom reprezentowanym przez radcę prawnego lub rzecznika patentowego oraz Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa zwraca się koszty w wysokości należnej według przepisów o wynagrodzeniu adwokata.”

Zatem jedyny koszt celowej obrony poniesiony w przedmiotowym postępowaniu przez pozwanego to wynagrodzenie związane z jego reprezentacją przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa wyliczone wedle zasad obowiązujących adwokatów.

Koszt wynagrodzenia pełnomocnika procesowego będącego adwokatem ustalono na podstawie § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.). Zgodnie z tym przepisem minimalna stawka wynagrodzenia adwokata przy wartości przedmiotu sporu przekraczającej 50.000 zł, a nieprzekraczającej 200.000 zł wynosi 3.600 zł.

Na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa koszty zastępstwa procesowego zasądzone lub przyznane Skarbowi Państwa w sprawie, w której zastępstwo procesowe Skarbu Państwa wykonuje Prokuratoria Generalna, przysługują Skarbowi Państwa – Prokuratorii Generalnej.

Z przyczyn powyższych orzeczono jak w sentencji.